

KESKKONNAMINISTEERIUM

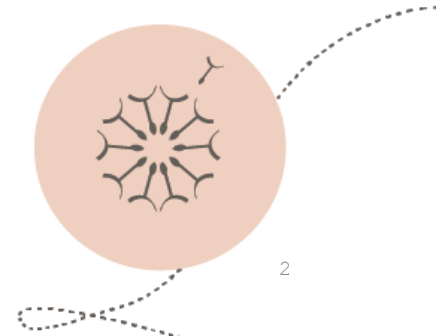
Ülevaade ühekordse plasti direktiivi nõuetest

Dagny Kungus
Keskkonnakorralduse
osakonna nõunik
11.11.2020

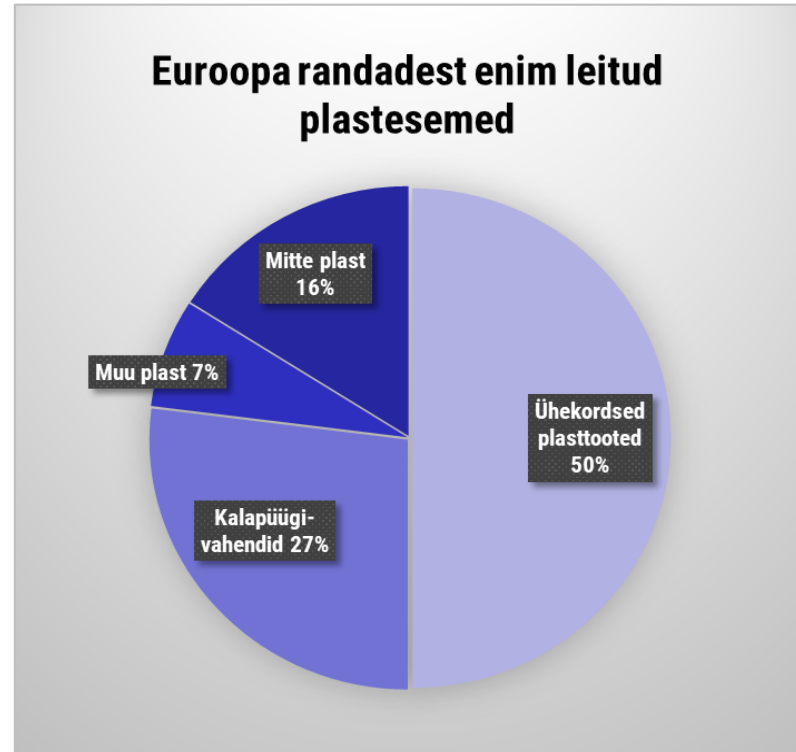
TEEMAD

- ❖ Ülevaade direktiivi jõustamise põhjustest
- ❖ Direktiivi eesmärk
- ❖ Hõlmatud tooted
- ❖ Rakenduvad nõuded
- ❖ **Kohaliku omavalitsuse mõju teatavate plasttoodete tarbimise vähendamisel**
- ❖ Meetmete rakendumise ajakava
- ❖ Direktiivi nõuete ülevõtmine Eesti õigusruumi

Ülevaade direktiivi jõustamise põhjustest

- ❖ 2016. aastal 17 Euroopa Liidu liikmesriigis mereprügi uuringud.
 - ❖ Plast 80-85% mereprügist
 - ❖ **Ühekordsed** plasttooted 50%
 - ❖ Plasti sisaldavad kalapüügivahendid 27%
- ❖ 2016. aastal toodeti maailmas 335 miljonit tonni plasti.
- ❖ Järgneva paarikümne aasta jooksul on oodata plasti tootmise kahekordistumist.
- ❖ Probleemiks plasttoodete **ebasobiv kõrvaldamine**.

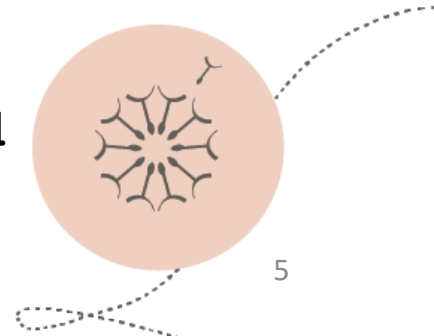
EESMÄRK

- ❖ Vältida ja vähendada teatud plasttoodete mõju keskkonnale, eelkõige veekeskkonnale ja inimeste tervisele.
- ❖ Edendada **üleminekut ringmajandusele**.

10 enamlevinud ühekordselt kasutatavat plastist toodet merekeskkonnas

- ❖ Toidupakendid
- ❖ **Joogitopsid**
- ❖ Vatitikud
- ❖ **Söögiriistad, taldrikud, joogikõrred ja jookide segamispulgad**
- ❖ **Õhupallid ja õhupallide varred**
- ❖ Pakid ja pakkematerjalid
- ❖ Joogipakendid, sh nende korgid ja kaaned
- ❖ Tubakatoodete filtrid
- ❖ Niisutatud salvrätikud, hügieenisidemed, tampoonid ja tampoonide aplikaatorid
- ❖ Õhukesed plastkandekotid
- ❖ **Vahtpolüstüreenist toidu- ja joogipakendid joogitopsid.**

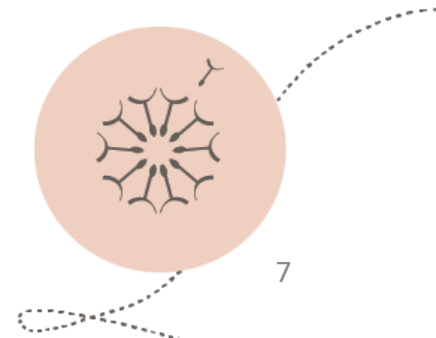
Rakenduvad nõuded

- ❖ Turupiirangud
- ❖ Vähendamise eesmärk (2022 vs 2026)
- ❖ Märgistuse nõuded
- ❖ Ringlussevõetud plasti sisalduse tõstmine toodetes
- ❖ Teadlikkuse tõstmise kohustus
- ❖ Laiendatud tootjavastutusnõuete seadmine

Direktiiviga seotud tooted koos rakenduvate nõuetega

	Tarbimise vähendamine	Turu-piirangud	Tootedisaini nõuded	Märgistus-nõuded	Laiendatud tootjavastutus	Liigiti kogumise eesmärk	Teadlikkuse suurendamise meetmed
Toidupakendid	X				X		X
Joogitopsid	X			X	X		X
Vatitikud		X					
Söögiriistad, taldrikud, segamispulgad, joogikõrred		X					
Õhupallide varred		X					
Õhupallid				X	X		X
Vahtpolüstüreenist toidu- ja joogipakendid ning joogitopsid		X					
Oksüdantide toimel lagunevast plastist tooted		X					
Pakid ja pakkematerjalid					X		X
Joogipakendid, nende korgid ja kaaned - joogipudelid			X		X		X
Tubakatoodete filtrid			X		X	X	X
Hügieenitarbed -niisutatud pühkepaber - hügieenisidemed				X	X		X
Õhukesed plastkandekotid					X		X
Kalapüügivahendid					X		X

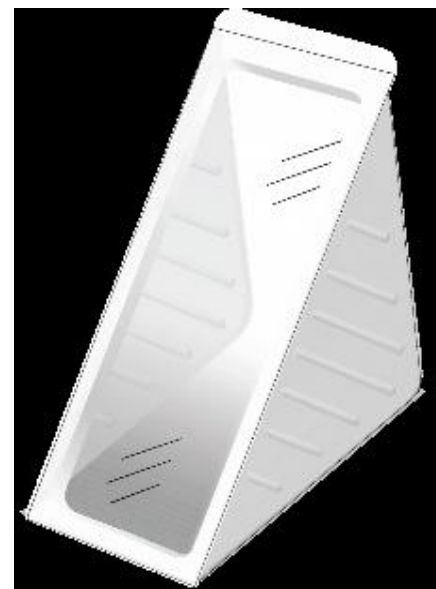

TARBIMISE VÄHENDAMINE

Joogitopsid

Toidupakendid

KEELUSTATAVAD TOOTED

ALTERNATIIVID KEELUSTATAVATELE TOODETELE

Kohaliku omavalitsuse mõju teatavate plasttoodete tarbimise vähendamisel

- ❖ Võimalus heakorra eeskirjas või avalike ürituste korraldamise korras määratleda, milliseid nõusid avalikel üritusel võib kasutada (nt Tallinna linn).
- ❖ **Omavalitsus on ise eeskujuks!**
- ❖ Prügikonteinerite paigutus avalikus linnaruumis (nt eraldi märgistatud alad suitsetamiseks koos suitsukonide jaoks mõeldud kogumisanumatega).

Võimalikud partnerid avalike ürituste korraldamisel

❖ KOPS

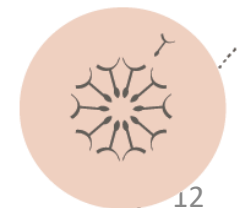
- ✓ Suitsukonitops

❖ Topsiring

- ✓ Joogitopsid
- ✓ Pokaalid

❖ Eesti Pandipakend

- ✓ Joogitopsid
- ✓ Pokaalid
- ✓ Pitsid
- ✓ Taldrikud
- ✓ Kausid

Meetmete rakendamise ajakava

Turupiirangud 2021

Tarbimise vähendamine 2021

Teadlikkuse suurendamine 2021

Mürgistusnõuded 2021

Liigiti kogumise eesmärk joogipudelitele

➤ 2025. aastaks 77%

➤ 2029. aastaks 90%

Tootedisaini nõuded joogipakenditele

➤ pakendi külge kinnitatud kork 2024

➤ taaskasutatud materjali sisaldus joogipudelites - 25% aastaks 2025 (PET), 30% aastaks 2030 (kõik plastid)

Laiendatud tootjavastutus

➤ enne 04.07.2018 loodud süsteemid 05.01.2023

➤ plasti sisaldavad tubakatoodete filtrid 05.01.2023

➤ uued süsteemid 31.12.2024

Direktiivi ülevõtmise ajakava

Aeg	Tegevus
06.10.2020	Direktiivi mõju analüüsi tutvustus
Oktoober-november 2020	Sisend õigusloome protsessiks
Detsember 2020-jaanuar 2021	Seaduse eelnõu kooskõlastamine ministriumite ja KOV-i ühendustega, tagasiside huvigruppidele
17.03.2021	Jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõu esitamine Vabariigi Valitsusele
Aprill-juuni 2021	Riigikogu menetlus
03.07.2021	Direktiivi ülevõtmise tähtaeg. Muudetud õigusaktid on Riigi Teatajas nähtavad.

KESKKONNAMINISTEERIUM

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!

Dagny Kungus

dagny.kungus@envir.ee